

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach . . .	2,85 „
Na pocztę, już z odnośnikiem . . .	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę już z odnośnikiem . . .	8,67 „

Strajki, inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — części kwoty abonamentowej. —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsce 16 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsce 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Czwartek Eulalii
Piątek: † Jana i Dobroslawa

CHOJNICE, piątek dnia 13. lutego 1931 r.

Słońca wschód 6.58 zachód 16.41
Księżycy wschód 01.51 zachód 11.20

Więści o krótkiej treści

Ofiary bójk politycznych w Niemczech

W Berlinie na Uhlandstr zraniony został podczas starcia między komunistami a nacjonalistami 28 letni szofer Weber, który zmarł w nocy w lazarecie — Zraniony podczas strzelaniny politycznej w Lipsku 17 letni blachniarz zmarł wskutek odniesionych ran

Przed dyktaturą wojskową w Rumunii

Paryż — Socjalistyczny Populaire donosi z Bukaresztu, że niebawem nastąpi proklamacja dyktatury wojskowej — Król zamierza mianować premierem gen Prezana, który utworzy prawdopodobnie gabinet pozaparlamentarny

Wzrost bezrobocia

Według danych statystycznych w ciągu tygodnia od 24 do 31 stycznia br liczba bezrobotnych w Polsce wzrosła o 4,113 osób

Ogólna liczba bezrobotnych w Polsce wynosi 345,296 osób. Z zasiłków korzysta 117,500 osób

W ubiegłym tygodniu z zasiłków korzystało 108,808 osób

Bezrobocie w Niemczech

Liczba bezrobotnych w Niemczech w dniu 31 stycznia br wynosiła okragło 4 miliony 894 tys

Wzrost bezrobotnych w drugiej połowie stycznia wynosi 129 tysięcy

Ujęcie emisariusza sowieckiego

Na pograniczu sowieckim w rejonie Domaniewicz do placówki Kopu zgłosił się osobnik w szatach duchownego prawosławnego, który zeznał, że uciekł z Rosji przed prześladowaniami

Dochodzenia ustaliły, że jest to emisariusz komunistyczny Włodzimierz Suchajło z Witebska, który przybył do Polski w celu uprawiania agencji komunistycznej wśród wojska

Zwrot w procesie o zajęcia 14 września ubr.

We wtorek wznowiono proces w sprawie zajęcia dnia 14 września — Przed rozpoczęciem rozprawy oskarżony Dziegielewski oświadczył że wobec odrzucenia przez sąd wniosku obrony o wyłączenie ze składu trybunału prezesa Neumanna oskarżeni cofają swoje mandaty udzielone obronie zrzekają się wszelkiej obrony, zrzekają się uczestnictwa w procesie — Osk Dziegielewski imieniem swoim oraz oskarżonych Chodzyńskiego i Synowieckiego prosil o odstąpienie ich z powrotem do więzienia

Przewodniczący p Neumann oświadcza, że nie może tego przyjąć do wiadomości, że obowiązkiem oskarżonych jest pozostać na rozprawie aż do jej zakończenia — Wobec tego przystępuje do dalszej rozprawy — W tej chwili obrona cała opuszcza salę

Sąd przystępuje do dalszego badania świadków które postępuje niezwykle szybko — Oskarżeni nie zadają żadnych pytań przypuszczają że wie czorem zapadnie wyrok — Dodać należy że lekarz sądowy badał oskarżoną Budzyńską — Tylicką i stwierdził, że stan jej jest poważny i będzie wymagał około 3 tygodni pozostania w domu

Zwolniony lotnik Niemiec oczernia Polskę

Jak wiadomo, władze polskie postąpiły z lotnikiem niemieckim Hansem Gruse, który opadł na terytorjum polskiem pod Wolsztynem bardzo pobłażliwie i uprzęjmie. Po kilku dniach pobytu w areszcie śledczym w Lesznie, gdzie Gruse miał wszelkie ułatwienia i wygody, zwolniono go i pozwolono mu odjechać do Niemiec. Władze polskie postąpiły więc z Grusem zupełnie inaczej, niż Niemcy z lotnikami polskimi w Opolu, których długo trzymano w areszcie, a potem jednego z nich skazano na 2 tygodnie więzienia

Przyjechawszy do Wrocławia, Gruse udzielił wywiadu, w którym oświadczył że władze polskie dopuściły się wobec niego prowokacji, podrzucając mu aparat fotograficzny wielkości 4 x 6, na podstawie czego miano skonstruować przeciw niemu oskarżenie. Tymczasem Gruse aparat swój zostawił rzekomo w Pile Również jego zdjęcia fotograficzne wielkości 5 x 8 cm zostały przez policję polską przykrojone do wielkości 4 x 6, aby w ten sposób mieć

dowód, że zdjęcia te pochodziły właśnie z owego podrzuconego aparatu

Wobec tych oszczerstw stwierdzić należy, że nawet pisma niemieckie doniosły, iż Gruse miał na samolocie aparat fotograficzny utrzymywany tylko, że jest to zwykły aparat amatorski. M i donosił o tem „Posener Tageblatt“

W dalszym ciągu swego wywiadu Gruse oświadczył, że uważano go za tak niebezpieczną osobę, iż w drodze z Wolsztyna do Leszna towarzyszyło mu 3 policjantów W areszcie leszczyńskim parokrotnie kazano mu robić odciski palców, jak zwykłemu przestępcy

Jak widzimy, p Gruse, który wyjeżdżając z Polski sam stwierdził że w areszcie traktowano go bardzo dobrze obecnie próbuje oczernić Polskę wobec swych rodaków. Dodać należy że podobne wynurzenia robił p Gruse w audycji radiowej, którą miał po swym powrocie do Pily

Zaostrzona sytuacja w Niemczech

Berlin. Posiedzenie wtorkowe Reichstagu rozpoczęło się wśród niebywałego napięcia, wywołanego wydarzeniami nocnymi. Po otwarciu obrad poseł hitlerowski Stoehl złożył deklarację, w której oznajmił, że wobec przyjęcia przez plenum zmiany regulaminu, ograniczającej prawa posłów, frakcja hitlerowska opuszcza parlament i powróci tylko wtedy o ile zajdzie potrzeba obalenia uchwały, wymierzonej przeciw narodowi niemieckiemu. Po tych słowach hitlerowcy gremjalnie wyszli z sali i brad Również frakcja niemiecko - narodowa opuściła parlament po złożeniu analogicznego oświadczenia przez posła Freytag Laringhofena. W naradach nad polityką zagraniczną podkreślił przedstawiiciel niemiecko - narodowy, iż frakcja jego bezwarunkowo nie weźmie udziału w dalszych obradach. Do

hitlerowców i niemiecko - narodowych przyłączył się odłam grupy Landvolku. Po wyjściu nacjonalistów prezydent Reichstagu Loebe odczytał list wiceprezydenta hitlerowskiego Stoehla, w którym komunikuje on że składa swój urząd

Podobnie i inni hitlerowcy zrzekli się urzędu prezydium, i komisji

Po przyjęciu przez Reichstag ustawy, znoszącej nietykalność posłów ściganych sądowo za przestępstwa polityczne, urzędy prokuratorskie w poszczególnych krajach związkowych wdrożyły już kroki przeciwko wspomnianym posłom. W samych Prusach oskarżonych jest 150 posłów do Reichstagu.

Mowa Curtiusa

Minister Curtius wygłosił w Reichstagu dłuższe ekspozycje, poświęcone w głównej mierze obronie stanowiska delegacji niemieckiej na ostatniej sesji Rady Ligi.

Specjalnie szeroko rozwodził się Curtius nad wynikiem obrad w sprawie mniejszości niemieckiej w Polsce „Był to pierwszy wypadek — oświadczył minister — że mocarstwo, będące członkiem Rady Ligi, zrobiło użytek z prawa zwrotu uwagi Rady na naruszenie postanowień o ochronie mniejszości. Akty teroru nabrały specjalnego charakteru wskutek tolerowania i popierania ich przez czynniki urzędowe polskie. Całokształt spraw po zakończeniu obrad był tak jasny że dalsze przesłuchanie przewodniczącego komisji mniejszości górnoszląskiej lub też powołanie komisji ankietowej okazało się już zbędne. Na podstawie przedłożenia naszego — mówił dalej minister Curtius — Rada powzięła niezwłoczna decyzję. Rada Ligi Narodów w uchwale swej nie mogła wyciągnąć z pozbawienia praw wyborców konsekwencji, polegającej na uznaniu wyborów za nieważne. Mniejszość górnoszląska wyraźnie oświadczyła, że w sprawie pozbawienia jej praw wyborczych zastrzega sobie na później wniesienie odrębnej skargi do Rady Ligi. Dla mniejszości niemieckiej w Poznańskim i Pomorzu uchwała Rada pozostawić ten sam sposób postępowania Uchwała w tych warunkach ogranicza się zatem do zwrócenia uwagi na stronę polityczną pozbawienia praw wyborczych

Następnie minister Curtius przystąpił do wyczerpania korzyści, jakie — zdaniem jego — przyniosł stronie niemieckiej raport, przyjęty przez Radę

Dalej mówiąc o stosunkach niemiecko - francuskich, Curtius podkreślił że sprawa współpracy między Niemcami i Francją jest jednym z głównych zadań polityki Niemiec. Stosunki niemiecko - francuskie w ostatnich miesiącach uległy wprowadzeniu pewnemu pogorszeniu, jednakże stan ten da się przezwyciężyć

W sprawie reparacji minister przypomniał, że Niemcy nie zagwarantowały nigdy wykonalności planu Younga. Rząd Rzeszy zobowiązał się nie dopuścić do tego, ażeby ciężary reparacyjne spłacone być miały kosztem egzystencji narodu niemieckiego

W końcu minister Curtius zwrócił się przeciwko żądaniom nacjonalistów, domagających się wystąpienia Niemiec z Ligi Narodów. Mówca zapytał, czy Niemcy, nie będąc członkiem Ligi, mogłyby lepiej i skuteczniej prowadzić swą akcję w sprawie ochrony mniejszości astronomji Klajpedy, sprawy Gdańska, zwrotu zagłębia Saary przedewszystkiem zaś rozbrojenia i bezpieczeństwa a nawet w sprawach związanych z rewizją wschodnich granic Niemiec? Taki demonstracyjny gest nie dalby Niemcom nic, natomiast posłużyłby jako broń tym elementom zagranicznym które niezbyt przyjaźnie odnoszą się do państwa niemieckiego (Pat)

Zderzenie samolotów włoskich

Dwa samoloty myśliwskie z grupy, należącej do lotniska wojskowego Ciampino pod Rzymem, zderzyły się na wysokości 1000 m.

Mimo uszkodzenia samolotu pilot por Mariani wylądował szczęśliwie, podczas gdy pilot sierżant Mastrantuono spadł i zabił się na miejscu

Czerwona żagiew bolszewizmu

B. poseł łotewski w Moskwie, K. Orol, zamieścił w gazecie „Latvija“ artykuł pt. „Przywileje bolszewizmu — słaby punkt dyplomacji światowej“.

K. Orol pisze, że rozkład świata kapitalistycznego zapuścił już głębokie korzenie i że czas już uderzył na alarm. Autor zwraca uwagę co i myśmy nieraz podkreślali, że bolszewizm rząd sowiecki i Komintern stają się coraz bardziej agresywne. Nie licząc się wcale z zasadami prawa międzynarodowego cywilizowanej ludzkości, a mimo to kryją się za nimi. Demoralizując i dezorganizując narody i państwa, bolszewicy żyją z nich i bogacą się ich kosztem. Mówi się już zupełnie otwarcie o sojuszu państwa sowieckiego z pewnymi państwami europejskimi przeciwko innym krajom. Dyplomacja europejska jest słaba i ulega różnym wpływom. Rozumując logicznie, państwo sowieckie winno albo uznać zasadę wolnego handlu, albo winno prowadzić handel tylko z państwami. Tymczasem scentralizowany kraj bolszewizmu eksportuje łańki, kiedy i dokąd chce a zdecentralizowana Europa — kiedy łańki i komu pozwoła bolszewicy.

Podczas wojny — pisze dalej p. Orol — okazanie pomocy lub udzielenie wiadomości wrogom traktowane jest jako zdrada stanu. Na tem stanowisku stoją bolszewicy. Oni sądzą, wysyłają na Syberję i rozstrzelują, słowem, unicestwiają każdego, kogo podejrzewają że informuje stronę przeciwną. Natomiast świat burżuazyjny posyła im swych inżynierów, maszynę, specjalne surowce i gazy, dzięki którym zbroją się oni z coraz większą energią.

P. Orol tłumaczy tę taktykę absolutną nieznajomością stosunków w Rosji, lekomyślnością, albo nieświadomą zdradą w stosunku do całego świata kulturalnego.

Politycy państw burżuazyjnych, zdaniem p. Orola, zwłaszcza ministrowie spraw zagranicznych winni ujawniać większą aktywność, energię i zrozumienie sytuacji. Winna być utworzona antykomunistyczna międzynarodówka, której zadaniem byłaby likwidacja uprzywilejowanego położenia bolszewizmu poza granicami państwa sowieckiego. Bolszewizm, pozbawiony tych przywilejów, stanie się niezdolny do życia i zlikwiduje się sam.

Czy Francja wróci pod władzę Burbonów?

„Przepowiednie“ księżny de Guise

Księżna de Guise żona pretendenta do tronu Francji, ks. de Guise, udzieliła wywiadu o wcale sensacyjnej treści. Oświadczyła ona iż w r. 1932 odbędzie się we Francji zamach stanu w celu restauracji monarchii i wprowadzenia na tron francuski dynastji Burbonów.

„Nasze nadzieje; mówi ks. de Guise; opierają się na istniejącej wśród ludu sympatji dla potomków dawnych królów Francji. Republika francuska może się znaleźć po wyborach do parlamentu (1932) w obliczu głębokiego kryzysu, o ile zwyciężą komuniści, co nie jest wykluczone“.

„W tym momencie możemy opanować sytuację w kraju przy pomocy znajdujących się do naszej dyspozycji 60,000 ludzi oddanych zupełnie sprawie Burbonów. Musimy — narazie czekać, aż kryzys gospodarczy czy polityczny, stworzy dla nas właściwą sytuację i osłabi republikę“.

„Ruch socjalistyczny we Francji, jak mówi ks. de Guise, poczynił wielkie postępy w ciągu ostatnich 10-ciu lat. We Francji znajduje się około 60 tys. ludzi oddanych naszej sprawie, obeznanych ze służbą wojskową, b. oficerów i żołnierzy którzy już teraz są przygotowani do ewentualnej akcji“.

Małżonek ks. de Guise żyje w Belgji — na wygnaniu, Księżna de Guise pochodzi z linii królewskiej Bourbon - Orleans. Właściwym pretendentem do tronu jest syn ks. de Guise, książę Henryk, hrabia Paryża.

Oświadczenie i przepowiednie ks. de Guise noszą wybitne piętno sensacji, nie pozbawione pewnego odcienia bluffu, gdyż jak wiadomo ruch rojalistyczny we Francji nie przyczynia swem istnieniem zbyt wielkiego kłopotu i obaw rządowi republiki.

W sprawie święcenia niedzieli

Przewodniczący BB na gruncie Sejmu, p. poseł Tadeusz Hołówo, wygłosił na posiedzeniu sejmowym dnia 9-go bm, w toku rozprawy nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych mowę szerzej zakrojoną, w której oświadczył:

„Co się tyczy mniejszości żydowskiej przykładem zbyt rygorystycznych ustaw jest sprawa odpoczynku niedzielnego. W województwach wschodnich razi to, że każdy ubogi rzemieślnik żydowski musi świętować dwa dni. Jest to zbyt prostolinijne załatwienie sprawy i dlatego ustawa ta nie jest należyście szanowana, a także ustawynależy korygować“.

Oświadczenie to dotyczy jednej z najważniejszych spraw, nie tylko narodowo - państwowych, ale także gospodarczych.

P. poseł Hołówo powoływał się w toku swoich wywodów na to, że ludzie, którzy przybędą na niedzielę do miasta czy miasteczka chcieliby załatwić także swe sprawunki u kupca i rzemieślnika. Otwarcie sklepów i warsztatów żydowskich w niedziele i święta chrześcijańskie załatwiałoby tę sprawę. Ale sklepy i warsztaty chrześcijańskie byłyby równocześnie zamknięte, co dawałoby ogromną przewagę handlowi żydowskiemu. Wszakże to jest wzgląd pierwszorzędnej wagi i nie dla złośliwości wobec ludności żydowskiej ale dla prostej sprawiedliwości handlowej, ustawy państwa nie mogły na niedziele i święta kiedy istotnie ludność mogłaby przyzwyczaić się do załatwiania sprawunków w te dni wolne od pracy, stwarzać takiej konkurencji uprzywilejowanej dla kupców żydowskich ze szkodą dla chrześcijańskich. Wszakże w razie otwarcia dla handlu dni świątecznych chrześcijańskich, w kraju gdzie wśród kupujących jest 90 proc. chrześcijan, a wśród sprzedających większość żydów, właśnie niedziele i święta

chrześcijańskie stałyby się dniami handlu, gdy kupcy i rzemieślnicy chrześcijanie świętowaliby zgodnie z nakazem religijnym.

Pozatem musi Państwo Polskie dbać o to, aby nie wychodziło ono z obrębu państw cywilizacji zachodniej. Wszędzie na zachodzie, w Anglii, we Francji we Włoszech itd. krótko i węzłowato wszędzie na zachodzie, istnieje spoczynek niedzielny i w święta chrześcijańskie. Nadaje to życiu zachodnio - europejskiemu pewien wykład cywilizacyjny wspólny i ważny. Wszystko za tem przemawia aby Polska, będąc na pograniczu tego świata zachodniego, nie stwarzała u siebie wykładu innego. A jeszcze gorzej byłoby oczywiście, gdyby go stwarzała tylko dla części wschodniej swego obszaru.

Z tych względów oświadczenia p. pos. Hołówo takie kierownika grupy BB w Sejmie musi wzbudzić poważne zaniepokojenie wśród polskiej ludności chrześcijańskiej w całym kraju.

Słowianie zaprowadzili na Bałtyku żeglugę

Znane są powszechnie liczne, podania z odległych, starożytnych czasów o dzielnych wyprawach morskich, przedsięwziętych przez wojownicze szczyty pochodzenia germańskiego, zamieszkujące dzisiejszą Danię, Szwecję, Brytanję i Niemcy.

Nie prawie jednak nie słyszymy o czynach żeglarskich z życiem na morzu słowiańskich mieszkańców półwyspu bałtyckiego. Zdusili je, zniszczyli umiędziem — Niemcy, późniejsi posiadacze tych ziem tak, jakby przeszłość ta nie istniała zupełnie. Co innego jednak mówi historia i zapiski starożytnych kronik.

Musieli starożytni Słowianie dobrze znać się z morzem, skoro już Grecy uczeni nazywają Bałtyk morzem Wenedyjskim lub Sarmackim a więc słowiańskim, a duńskie sagi mówią o zwycięskich bojach prowadzonych przez wenedyjskiego księcia Ismarusa z królem duńskim Sywardem, niemiecka zaś kronika z 1069 roku wspomina o królu „wschodnich, potężnych na morzu Lutyków“, który wysłał posłki królów Swenowi do Brytanji.

Sławna przeszłość Słowian nadmorskich odbija się również w sagach skandynawskich, gdzie znajdujemy wspomnienia o bohaterkiej Wiśmie, córce pomorskiego księcia Strumyka, która zdobyła Skanję, ale i poległa tam z ręki rycerza Starkatera.

W roku zaś 1135 wzbudził podziw całej ówczesnej Europy, pomorski książę Racibór, który na 250 okrętach przewiózł dziesięć tysięcy wojowników i pięćset koni do norweskiej Kughelii najbogatszego naówczas miasta handlowego i zdobył je po zacietej obronie. Była to, jak stwierdza dr Siemawski, pierwsza flota na wodach Bałtyku która wraz z wojownikami przewiozła i konie bojowe. Później dopiero przykład, dany przez pomorskiego księcia, naśladować zaczęli Duńczycy.

Ciekawe szczegóły, dotyczące stosunku słowiańszczyzny do morza znajdujemy w artykule p. St. Poraja w ostatnim numerze miesięcznika „Morze“. Przytaczane są tam słowa historyka niemieckiego prof. Fryderyka Wilhelma Bartholda z jego książki „Historja niemieckiej Hanzy“, w której twierdzi on, że nie Niemcy ani Duńczycy zaprowadzili żeglugę na morzu Bałtyckim, ani też nie zawarli pierwsz. stosunków handlowych z narodami północnymi, lecz że uczynili to już w starożytnych czasach Słowianie, późniejsi nauczyciele Duńczyków i Niemców w sztuce żeglarskiej.

W pradawnych też czasach istniał — jak stwierdza to ów wolny od szowinizmu uczynek niemiecki — związek handlowy miast słowiańskich, znany pod nazwą „związku miast słowiańskich“.

Z biegiem czasu dopiero, po zwycięzeniu się tych słowiańskich, bogatych miast handlowych, po czynając od 14-go wieku wstąpiła się niemiecka „Hanza“ ale słowiańskie imię jej uczestników,

bogatych kupców, powtarzają się jeszcze przez długie lata, jak przekonanie się o tem można ze zbioru akt pod nazwą „Hansarecesse“.

Już po zwycięzeniu zresztą posługuje się zwiazek miast handlowych nazwą „związku słowiańskiego“, by móc korzystać z przywilejów, nadanych tym miastom przez różnych panujących, ostatnim z nich jest Eryk duński, udzielając w roku 1283 „miastom słowiańskim“ rozległych praw wolnego kupstwa.

Nie dziw tedy, że Polska po odebraniu drobne go chociaż skrawka półwyspu morskiego z takim zapalem i umiłowaniem umacnia na niem swe panowanie, skoro w krwi naszej płyną piękne tradycje zespalaające plemiona słowiańskie z bezkresem wód morskich.

W Ameryce córki Ewy mają pierwszeństwo

Pozycja kobiety w świecie amerykańskim, mimo rozluźnienia się więzów konwensu, jest nadal pierwszoplanową. W Europie pierwsze skrzyplę gra mężczyzna, on jest istotą lepszą, wyższą i wartościowszą. On ma przewagę we wszystkim i stąd do niego należy też inicjatywa w sprawach miłości. W Europie o rękę kobiety prosi mężczyzna. On ma prawo wyboru, prosi nie tylko do tańca kobietę, która musi czekać aż na nią padnie wybór. W Europie kobieta nieci, lecz musi czekać, aż mężczyzna przynęta potknie. W Ameryce istotą lepszą, wyższą i wartościową jest kobieta, którą stawia się tam na piedestale Biada mężowi, który zamorduje swoją żonę — napewno zginie „elektryczną“ śmiercią. Kobieta, która zabiła zostanie prawdopodobnie uwolniona od winy i kary. Szczególnie, jeśli jest ładna. Rozpieszczona Amerykanka ma jedno ważne zadanie: wydawać dolary, zarobione przez mężczyznę. Przecież ma na to czas. A ponieważ Amerykanka ma znacznie więcej czasu niż mężczyzna, ma przeto także więcej wykształcenia. Najwięcej książek czyta w Ameryce kobieta. Nauczanie w public school i high school (szkole powszechnej i średniej) spoczywa w kobiecych dłoniach, H. G. Wells goszko narzeka na to niewiele wychowanie chłopców. Przewaga kobiety w tych wszystkich dziedzinach daje jej też do ręki inicjatywę w miłości. Amerykanka nie chce być wybraną, ona chce sama wybierać swego męża. Europejczyk jako pojęcie szczęścia uważa małżeństwo z Amerykanką. Co go pociąga? Dolar! Amerykanki tymczasem cenią wyżej Europejczyka. Pociąga je przede wszystkim wyższy stopień kultury i wykształcenia Europejczyka, nadewszystko jednak nadzieja, że poświęci więcej czasu swojej małżonce.

W ogólności zaznacza się w Ameryce ogromna przewaga roli i znaczenia kobiety, którą oczywiście córki Ewy potrafią doskonale wykorzystywać. Narzeczony musi swą ukochaną obsypywać prosto różkami i — karmelkami. Takie już panuje tam prawo zwyczajowe — Młodzieniec, starający się o rękę swej przyszłej żony nie trafi do jej serca bez pudełka przysłowionych już „candies“ tj. cukierków śmietankowych, Najskromniejsze „baby“, „darling“ (ukochana) ma wielkie wymagania. Trzeba chodzić z nią do Lunch Roomu na obiad, na „movies“ czy „talking“ do kina na dancingi itd. Ostatnio w modę weszły tzw. „drive“ czyli przejażdżki samochodowe. Funkcja samochodu jako Erosa, bożka miłości, stała się w Ameryce prosto zwyczajem narodowym. Mówi się o „one hand driver“ mężczyźnie, który jedną ręką steruje samochodem a drugą obejmuje swą ukochaną. Tu prawdopodobnie należy szukać przyczyny tylu nieszczęśliwych wypadków samochodowych i katastrof. Córeczki bogatych rodziców, posiadające przeważnie własne auta, zapraszają także swych „boysów“ na drives. Gdy mrok zapada na szosach w parkach i nad morzem (Atlantic City) ujrzeć można szturmy samochodów, które stoją cicho, jakby zasłuchane w tajemnicze szepty i zaklęcia miłosne. Niedawno pisma amerykańskie całymi szpaltami donosiły o upiornym moralistcie, który strzelał do wnętrza tych samochodów „cichej miłości“. Dziwnym trafem kule godziły zawsze w mężczyznę.

T zw posagów według naszych pojęć Ameryka nie zna. Z wyjątkiem córek milionerów amerykańskich wyprawa ślubna panią jest bardzo skromna. Nierzadko młoda małżonka jako cała swą swobodę posiada jedną jedyną, co prawda piękną, kosztliwą nocną z crepe de chine.

Amerykanka jest kobietą niesłychanie pewną siebie, świadomą swego znaczenia. Częstokroć jest to pusta lalka, z piękną i trwałą ondulacją z urozważnionymi aż do obrzydliwości ustami. Często jednakże jest ona istotą uroczą, pełną temperamentu, szczerą i szlachetną. Goni za sensacją, atrakcją; ustawicznie szuka „thrill“ — nowych wrażeń i silnych wzruszeń. Ostatnie lata „zeuropeizowały“ co nieco kult Amerykanki dla kobiety. Ciężkie położenie gospodarcze w pierwszym rzędzie sprawiło że Amerykanin przestał się kłopotować pewnymi dotąd, zdawało się, nienaruszalnymi konwensami. Już dzisiaj daje się zauważyć reakcja mężczyzny przeciwko wszechwładnej roli kobiet, które wydarły płci „silnej“ niemal wszelkie dziedziny. Rozpoczęła się walka o wpływy, a walka — jak wiadomo nie uznaje konwensu.

Katolicy i polityka

W ostatnich miesiącach w prasie polskiej dość często napotkamy głosy, wymierzone przeciwko udziałowi katolików, jako takich, w życiu politycznym — Doszło do tego, że każde niemal odezwanie się polityków — katolików w obronie zasad i praw katolickich w życiu publicznym bywa piętnowane jako wciąganie Kościoła i religii do walk politycznych jako wysoce szkodliwe utrudnianie Akcji katolickiej.

Z wywodów publicystów; przemawiających w podobnym duchu, wynikałoby, że Kościół katolicki pragnie by katolicy nie brali czynnego udziału w życiu politycznym i by wobec przejawów tego życia zachowywali się conajmniej biernie.

Jest to oczywiście zupełnie fałszywe ujmowanie sprawy.

Akcja katolicka — czytamy w Polsce, istotnie zgodnie z nakazami Stolicy Apostolskiej; nie może być łączona z walkami politycznymi — Akcja katolicka ma na celu odnowienie wszystkiego w Chrystusie przez odrodzenie duchowe przedewszystkiem jednostki — Nie może, bowiem odrodzić się moralnie społeczeństwo, złożone z martwych komórek — Trzeba najpierw; by komórki te ożyły w duchu Chrystusowym — Oczywiście praca duchowa jednostek nad sobą a następnie całych rodzin nie może odbywać się na płaszczyźnie sporów politycznych.

Ale Akcja katolicka w dalszym swym rozwoju sięga głębię dzisiejszych stosunków — Człowiek odrodzony moralnie ma obowiązek walczenia o rozszerzenie Królestwa Chrystusowego na ziemi, nie może tolerować zła i wszelkiej niesprawiedliwości. Wyszuka się na czoło najtrudniejsze zagadnienia naszych czasów, kwestja społeczna.

Ks Biskup Kubina w książce swej (Akcja Katolicka a akcja społeczna) tak ujmując zadanie katolickie: Odnówić i odmienić całokształt życia społecznego i z niem związanego życia gospodarczego od samych podstaw, przywrócić w pełnej sile, bez kompromisów prawo Boże i z niego wynikające zasady świata społecznego i gospodarczego.

Jeśli tak jest, to w jaki sposób katolicy będą mogli osiągnąć skutecznienie takiej głębokiej reformy społecznej w duchu katolickim, jeśli nie będą brać najwyższego udziału w życiu politycznym swego kraju? Czy program katolicki ma być przez katolików, zrzeszonych w to lub inne stronnictwo polityczne, ukrywany skrytą; by nikt z przeciwników nie mógł wystąpić z modnym zarzutem wciągania Kościoła do polityki?

Lub czy może pochwały godnym ma być taki stan rzeczy, iż katolicy z tego lub innego ugrupowania pozostając katolikami w życiu prywatnym mogą w imię celów nie wspólnych nie mających z dążnościami do chrześcijańskiego odrodzenia narodu — popierać spokojnie programy własnych stronnictw kierowanych nieraz przez ludzi całkiem obcych Kościołowi i Jego nauce?

Sądźmy, że ani sztafetu Kościoła katolickiego wstydyć się nie mogą ani też religję swą w praktyce zachować tylko na użytek prywatny, bo byłoby takie postępowanie czynem niekatolickim, tracącym znaną formułą socjalistyczną nieszczerą zresztą i obliczoną na tumanienie mas.

Wobec tego katolicy polscy, nie tylko mają obowiązek czynnego udziału w życiu społecznym i politycznym, ale również i nakaz moralny Kościoła działa w kierunku wytkniętym przez Stolicę Piotrową — Wszystko musi być odnowione w Chrystu

— a więc i życie polityczne, przepojone dziś nie nawiścią klasową; doszczętnie zmaterializowane, nie uznające prawa Bożego; liczące się tylko z realną siłą, która jest dziś taką a jutro inną.

Katolicy polscy, gdziekolwiek są; mogą być pewni; że walcząc o ideały katolickie o tryumf moralności katolickiej w całym naszym życiu — podejmują się błogosławionego trudu; zgodnego z nakazem sumienia i wolą Kościoła.

Zebrań Organizacyjnych Syndykatu Hurtowni Kolonjalno — Spożywczych w Gdyni

W poniedziałek dnia 9 lutego br odbyła się w Centrali Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu w Grudziądzu konferencja Komitetu Organizacyjnego, a następnie w sali Rady Miejskiej zebrań organizacyjnych, tworzącego się Syndykatu Hurtowni Kolonjalno — Spożywczych w Gdyni.

Zebrań zagałę p prezes Tadeusz Marchlewski witając przedstawicieli Izby Przemysłowo — Handlowej z Grudziądza, Poznania i Bydgoszczy, przedstawicieli Związków Towarzystw Kupieckich (Pomorza, Poznańskiego i Okręgu Nadnoteckiego; przedstawicieli prasy i licznie przybyłych na zjazd hurtowników Kolonjalno — spożywczych Zachodniej Polski, poczem wygłosił słowo wstępne, w którym scharakteryzował genezę podjętej przez Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu inicjatywy utworzenia tej tak ważnej placówki handlowej i jej doniosłe postępowanie przez wyzwolenie się Pomorza w sprawach importu i eksportu z pod supremacji Gdańska.

Na przewodniczącego zebrań wybrano p preza Marchlewskiego, który pragnąc brać żywszy udział w dyskusji — rzekł się przewodnictwa na rzecz prezesa Związku Towarzystw Kupieckich na Obwód Nadnotecki p Sętkowskiemu.

Sekretariat generalny zebrań powierzono p dyr Radojewskiemu.

Referat o celach i zadaniach Syndykatu wygłosili: Przewodniczący Sekcji Hurtowników kolonjalnych Pomorza p Maksymilian Zwierzykowski i Sekretarz Towarzystwa Kupców Samodzielnych w Gdyni p Inż Rotstat.

Projekty statutu Syndykatu zreferował p ref: Niewiakowski, który uzupełniono poprawkami i przyjęło w ostatecznej redakcji, przyczem ustalono wysokość wpisowego na zł 100 a udziału na zł 1000 z jednorazową odpowiedzialnością.

Po podpisaniu deklaracji członkowskich dokonano wyboru tymczasowej Rady Nadzorczej w skład której weszli: z Pomorza. Prezes Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu p Tadeusz Marchlewski i Prezes Towarzystwa Kupców Samodzielnych w Gdyni — dyrektor S R Pantarei p Kazimierz Mucha; z poznańskiego pp Stanisław Barłkowski i Jan Metelski, z obwodu Nadnoteckiego Prezes Związku Towarzystw Kupieckich tego obwodu p Maksymilian Sętkowski i p Władysław Gąsiorowski a jeden mandat zarezerwowano dla przedstawiciela Polskiego Związku Towarzystw Kupieckich Województwa Śląskiego.

Da Zarządu wybrano: z Pomorza: p Maksymilian Zwierzykowski, z poznańskiego p Wiktor Brodniewicz, a z obwodu Nadnoteckiego p Bronisław Kentzera — Walne zgromadzenie członków Syndykatu odbędzie się w pierwszej połowie kwietnia br w Bydgoszczy.

Następnie p dyr Radojewski podał zebranym do wiadomości treść pism gratulacyjnych: Naczelnicy Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego w Warszawie, która przyobiegała poprzec wszelkie poczynańia Syndykatu oraz Wydawnictwa Kupiec — Świat Kupiecki, poczem przedstawiciel Izby Przemysłowo — Handlowej w Grudziądzu p Wicedyrektor Cieśliński, przedstawiciel Izby Przemysłowo — Handlowej w Poznaniu p Kotnicki, Prezes Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu p Tadeusz Marchlewski, Prezes Związku Towarzystw Kupieckich na Obwód Nadnotecki p Sętkowski i przedstawiciel Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu p Wicedyrektor Poszwiński, złożyli życzenia nowopowstałemu Syndykatowi.

Po ożywionej dyskusji w której zabierali głos pp Brodniewicz — Poznań, Chełkowski — Nowe Miasto, Cygański — Poznań, Cieśliński — Grudziądz, Frölich — Grudziądz, Gąsiorowski — Bydgoszcz, Groenwald — Wejherowo, Kotnicki — Poznań, Kurzydłowski — Gdynia, Kasprzycki — Gdynia, Ligmanowski — Toruń, Luczkowski — Bydgoszcz, Marchlewski — Grudziądz, Mucha — Gdynia, Metelski — Leszno, Piotrowski — Wąbrzeźno, Poczwiński — Poznań, Przywarski — Bydgoszcz, Ruciński — Grudziądz, Radojewski — Grudziądz, Inż Rotstat — Gdynia, Sętkowski — Bydgoszcz, Zwierzykowski — Toruń, zamknięto zebrań, poczem odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Nadzorczej, na którym jednogłośnie obrano jej Prezesem p Tadeusza Marchlewskiego.

Po zbraniu wszyscy obecni na zjeździe zaproszeni zostali przez Prezydium Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu na herbatkę do Królewskiego Dworu, gdzie przy towarzyskiej pogawędce nastąpiła wymiana myśli i omawiano wyliczne prace Syndykatu na najbliższą przyszłość.

Treviranus przed sądem

Przybyły z Polski monter niemiecki Schmidt wniósł przed berlińskim sądem pracy skargę o odškodowanie przeciw ministrowi Rzeszy Treviranusowi którego pociągnął do odpowiedzialności za utratę intratnej posady w jednej z większych fabryk w Warszawie — Na rozprawie Schmidt oświadczył że pracując od 3 lat w fabryce polskiej czuł się szczęśliwy i zamierzał po pewnym czasie powrócić do Niemiec; ażeby z zaoszczędzonych funduszy złożyć sobie samodzielną egzystencję — Jego plany zostały pokrzyżowane przez słynne wystąpienie ministra Treviranusa przed rokiem, zawierające pogroźki przeciw Polsce — Alarmujące pogłoski o niemieckich groźbach wojennych spowodowały to, że koledzy Polacy, pracujący ze Schmidtem w tej samej fabryce, poczęli od niego nagłe stronić — Rewnie i dyrekcja fabryki, ulegając powszechnemu naciskowi, widziała się zmuszoną wypowiedzieć Schmidta i innym robotnikom niemieckim pracę.

Wrócił więc do Berlina, gdzie przebywa zupełnie pozbawiony środków do życia — Minister Treviranus musi więc powetować stratę — wyrządzoną przez swe niefortunne wystąpienie — Gdybym miał pieniądze — oświadczył Schmidt wobec sędziego — sprowadziłbym na własny koszt wszystkich moich kolegów Niemców z Warszawy, których min Treviranus podobnie jak i mnie pozbawił chleba i wezwałbym ich do poparcia mej skargi.

Minister Treviranus przez swego zastępcę prawnego zaprzecza, jakoby jego mowa miała coś wspólnego z wypowiedzeniem pracy monterowi Schmidta — Sąd pracy nie wydał wyroku odsyłając sprawę do wyższej instancji.

Beryl wrócił do swego pokoju i zapomniał o Jacksonie i Franku i jego biurze i o wszystkim by po raz piąty zabrać się do napisania listu do Johna Leslie.

XV

Megaphone był bardzo wybitnym dziennikiem o bardzo wybitnych współpracownikach a jego wydawca był może najwybitniejszym przedstawicielem prasy codziennej — On sam często i chętnie akcentował to swoje stanowisko — Jeśli dziennik ten miał jakąś stronę ujemną, to był nią chyba pewien brak wytrwałości, tłumaczący się zbyt wielką ruchliwością — W poniedziałek rano podawano naprzykład wiadomość, mającą wstrząsnąć całym światem a we wtorek rano cała ta sprawa niestychanie doniosła, która przed dwudziestu czterema godzinami figurowała tłustym drukiem na pierwszej kolumnie, całkowicie już należała do przeszłości; zaś w jej miejsce podawano inną o jeszcze większej doniosłości, lecz nie pozostającą w najbliższym związku z olbrzymią sensacją dnia poprzedniego.

Niezmiernie natomiast konsekwentne było to pismo w sprawie donosiela: Ta historia stała się figurą na szpaltach Megaphonu i niemal każdego dnia pojawiały się zreczne i w najwyższym stopniu interesujące wzmianki, dotyczące rozgałęzienia działalności tego osobnika; olbrzymich zysków, jakie ciągnął ze swego rzemiosła i bajecznej fortuny powstałej z tych zbrodniczych spekulacji.

Jedynym człowiekiem, irytującym się z powodu tej wytrwałości na punkcie donosiela był Mr Field, wydawca Post — Courier'a.

— Panie Collie, on nas pobija — mówił następnego dnia w najwyższym rozdrażnieniu — Dokażę tego, że pan i Post — Courier będziecie wyglądać obok nich, jak zwietrzałe piwo.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Zbrodniarz - zdrajca

20) Powieść.

— Sądzę, że najlepiej będzie wyjechać do Szkocji — rzekł — Znam bardzo ładnie położony hotel w górach i zamówiłem pokoje od przyszłego czwartku — I znów z pewnego rodzaju zdumieniem uświadomiła sobie po raz pierwszy, że nigdy jeszcze nie rozmawiali o podróży poślubnej i o miodowym miesiącu: Zmuszała się do okazania zainteresowania.

— Och, Szkocja jest równie dobra, jak każdy inny kraj — rzekła, a ta chłodna odpowiedź kazała mu zamilknąć.

Chodzili tam i napowrót po kamiennym tarasie nie mówiąc do siebie aż wreszcie on przerwał milczenie.

— Lew okazał się bardzo hojnym — Daje ci wsparciały posag a mnie wręca czek na dwadzieścia tysięcy funtów dla rozszerzenia przedsiębiorstwa — Gdybym mógł postąpić podług własnych chęci; to urządziłbym w sobotę wielką zabawę i całą tę kwotę rozdzieliłbym między personel — Jestem pewny że biednemu Johnowi Leslie bardzo by się przydała taka sumka.

Zasnął się, lecz jego bory humor nie wywołał echa w jej sercu, i rada była, gdy dobiegł ją głos wuja, ostrzegającego, by nie pozostawała dłużej na dworze w tak zimne popołudnie.

Frank nie został na wieczór za co była mu szczerze wdzięczną i skoro tylko było możliwe, wróciła do swego pokoju, otworzyła eleganckie biurczko i zaczęła pisać do Johna Leslie: Ale jakkolwiek się biedziła, nie mogła żadną miarą znaleźć odpowiedniej formy i po czwartej nieudanej próbie wróciła do biblioteki, gdzie na nią czekał wuj.

Musiła się przedewszystkiem upewnić co do jednej kwestji i przy najbliższej sposobności spytała — Czy wuj powiedział Frankowi o Leslie'm?

Zdjął binokle i położył gazetę na kolanach.

— Tak, powiedziałem mu tyle, ile uważam że powinien wiedzieć, a mianowicie, powiedziałem mu że Leslie zobowiązał się nie widzieć cię aż do wigilii twego ślubu.

— Czy nie pytał o powód tego przyrzeczenia?

— Nie, Frank nie wie, dlaczego jestem tak bardzo przywiązany do twojej przyjaźni z Leslie'm, a ja nie uważałem, by moment ten był odpowiedni do roztrząsania tej sprawy.

Odpowiedź ta trochę ją zaniepokoiła.

— Frank mi powiedział, że nie pojmuje; dlaczego się upierasz, by nikt w biurze nie wiedział o dniu ślubu.

Lew się uśmiechnął.

— W takim razie jest znacznie głupszy, niż przy puszczałem — rzekł rozbawiony, a tem stwierdzeniem dość dziwnem ze względu na Berylę, zakończył dyskusję na ten temat.

Gdy weszła do przedpokoju — służący stał właśnie w otwartych drzwiach; rozmawiając z listonoszem, który przyniósł gazetę — Odwrócił się, usłyszawszy, że ktoś wyszedł z biblioteki i rzekł:

— Przyniesiono depeszę dla pana Suttona — Czy paniąka ją odbierze?

W pierwszej chwili chciała skierować go do Friedmana, lecz już w następnej rozerwała blankiet — Może to właśnie owa wiadomość, której oczekiwaliśmy?

Kabiny zarezerwowane dla Jacksona: Pacyfik Z otwartą depeszą weszła do wuja, który przeczytał ją, pokławił głową.

— Prawdopodobnie Frank zamówił kabiny dla któregoś ze swych klientów — Zatelefonuję mu o tem do biura.

Z POMORZA

Napadnięta została

Sępólno — W ubiegłą środę wieczorem na ulicy Sądowej niejaka p. Heinar, której zuchwały jakiś osobnik wydarł torebkę ręczną z zawartością 40 zł. Torebkę złodziej porzucił przy szkole wydziałowej, naturalnie już próżną — Policja jest na tropie złodzieja.

Młodożniany złodziej przed sądem

W ubiegły czwartek stanął za sześciokrotną kradzież przed tutejszym sądem pow. niejaki Franciszek Górecki liczący 15 lat — Oskarżony ma na sumieniu kradzież 2 rewolwerów u p. Katuera, jednej lokomotywy z działą zabawkowego w Drukarńi Polskiej; 1 funta masła i 2 zł gotówki w młeczarni p. Świniarskiego, kilkanaście kur u p. Gawlika i 1 kaczkę, którą skradł na tut. probostwie, a potem spieniężył u pewnych odbiorców.

Ze względu na młody wiek złodzieja, który pomimo przyznania się do powyższych kradzieży nie okazał żadnej skruchy, sąd wymierzył mu za każdy czyn 1 tydzień więzienia, razem na 4 tyg. więzienia i koszty sądowe.

Ofiara gołoledzi.

Lubiewo. Niejakiś Jaroch, idąc drogą, pośliznął się na gładkiej powierzchni tak nieszczęśliwie iż złamał nogę i to tak niebezpiecznie, że musiano go niebawem przewieźć do szpitala.

Zmiany w sądzie

Kartuzy — Z dniem 1-go lutego przeszedł był sędzią tutejszego sądu grodzkiego p. Jankowski do adwokatury do Gdyni. W jego miejsce został przydzielony do sądu p. asesor Graewe z Poznania.

Pożar

Szemud, pow. morski — W piątek, 6 bm rano o godz. 7 z niewiadomych przyczyn wybuchł w oberży p. Metzki pożar, który bardzo prędko się rozszerzył, tak że ogarnął cały dom i nic nie zdołano uratować. Obok stojące zabudowania ocalały tylko dlatego, że była na miejscu dobrze działająca sikawka. Szkoda jest dość znaczna, ponieważ Metzka nie był ubezpieczony od ognia.

Za sprzeniewierzenie

Wąbrzeźno — Sąd Okr. w Toruniu skazał p. Marasińskiego z Czysztuchlebia pow. Wąbrzeźno na 3 i pół miesiąca więzienia za sprzeniewierzenie blisko 3 tysięcy złotych na szkodę Spółki Wodnej „Bałtyk” — Zgnilka.

Pożar chłowa

W piątek po południu wybuchł z niewiadomych przyczyn pożar u p. Piskorskiego przy ul. Grudziądzkiej. Spaliły się różne narzędzia gospodarskie, kilkanaście kur i trochę opału. Akcją ratunkową, trwającą kilka godzin prowadziła tu Ochotnicza Straż Pożarna z całym poświęceniem, albowiem pożar zagrażał innym budynkom. Straży powstałe przez pożar są dość znaczne. — Dochodzenia, celem wyświetlenia skąd powstał pożar, prowadzi Policja.

Wycieczki morskie

Gdynia — Jak w roku ubiegłym tak i w bieżącym mają się odbyć w lecie dwie większe wycieczki morskie, organizowane przez Zarząd Ligi Morskiej — Wycieczki odbędą się statkiem Gdynia, który pod względem urządzeń, posiada prawie wszystko to, co posiadają wielkie parowce, mianowicie kabiny z ogrzewaniem, wentylacją, umywalniami, szafkami do ubrań, pozbawionymi naa statku bar, sala jadalna, salonik; pokład dla gier, palarnia, łazienki itd. — Pierwsza wycieczka do Kopenhagi trwać będzie 5 dni — Wyjazd nastąpi w czwartek 2 lipca — przyjazd we wtorek dnia 7 lipca — Po drodze zwiedzenie wyspy Bornholm; pobyt w Kopenhadze 2 dni — Cena karty okrętowej łącznie z wyżywieniem w czasie całej podróży, kosztów przepustki i wizy zagranicznej wynosi zależnie od miejsc w okręcie od 140 zł do 225 zł — W czasie pobytu w portach zagranicznych; pasażerowie żywią się na statku — Udział w wycieczce wzięć mogą tylko członkowie Ligi Morskiej z rodzinami. Nieczłonkowie, pragnący wziąć udział mogą przyłączyć się do Ligi, płacąc składkę miesięczną 1 zł; w zamian otrzymują bezpłatnie ilustrowany miesięcznik Morze — Zapisy na wycieczkę przyjmuje Liga Morska oddział w Wejherowie ulica Dworcowa 4. — Przy zapisie należy wpłacić 1 ratę należności w wysokości 30 zł Liga Morska czyni u władz szkolnych starania o udzielenie urlopów tym nauczycielom których szkoły kończą rok szkolny w 2-iej połowie lipca a którzy zapiszą się na wycieczkę: 2) W ramach wycieczki na wyspę Bornholm jak wyżej — Czas trwania 2 dni — Cena karty okrętowej z wyżywieniem itd. od 40 — 100 zł zależnie od miejsc. Wycieczka może być odwołana, w razie jeżeli nie zbierze się dostateczna liczba kandydatów, w takim razie wpłacone pieniądze zostaną zwrócone bez potrąceń. Bezpieczeństwo podróży jest całkowite.

Ostrożnie z państw pożyczkami konwersyjnymi

Toruń — W dniu 6 bm zgłosił się nieznany osobnik do Oddziału Banku Polskiego w Toruniu i wymienił przy kasie kupony państwowej pożyczki konwersyjnej na sumę 325 zł które jak się później okazało; były sfałszowane — Według informacji otrzymanych z Oddziału Bydgoskiego Banku Polskiego ten sam osobnik sprzedał również i w Bydgoszczy sfałszowane kupony tej pożyczki na sumę około 1500 zł gdzie podał się jako Godlewski z Nakła — Za wymagalnym zarządzeniem poszukiwania.

Przypłacił życiem kłusownictwo

Młynsko, pow. kartuski. W nocy z 3 na 4 bm leśnicy z leśnictwa Sianowo w czasie obławy napotkali na większą grupę kłusowników. W walce, jaka się wywiązała, zabity został Antoni Konkol z Młynska.

Nowy poseł Rzeszy Niemieckiej

Rząd Rzeszy Niemieckiej postanowił przedstawić Prezydentowi Rzeszy do podpisu nominację dra Hansa Adolfa v. Moltke na stanowisko posła niemieckiego w Warszawie, opróżnione przez śmierć śp. Ulrycha Rauschera.

Podpisanie nominacji i przyjazd posła v. Moltke do Warszawy spodziewane są w najbliższym czasie.

Dr Hans Adolf v. Moltke urodzony w Opolu w dniu 24 listopada 1884 r.; liczy obecnie lat 47; pochodzi ze znanej niemieckiej rodziny szlacheckiej, z której wyszło wielu wybitnych wojskowych niemieckich i dyplomatów.

Ojciec jego był w swoim czasie pruskim ministrem spraw wewnętrznych a następnie przez czas dłuższy nadprezydentem Prus Wschodnich.

Po ukończeniu studiów prawniczych wstąpił dr v. Moltke do niemieckiej służby dyplomatycznej i w 1914 roku objął stanowisko attache ambasady niemieckiej w Konstantynopolu.

Wojnę przeżył dr v. Moltke w szeregach armji niemieckiej, jako oficer rezerwy a wkrótce po wojnie — powróciwszy do służby dyplomatycznej — mianowany został przedstawicielem niemieckiego urzędu spraw zagranicznych przy Międzyparlamentarnej Komisji Plebiscytowej w Opolu.

Po przeprowadzeniu podziału Górnego Śląska mianowany został dr v. Moltke członkiem polsko-niemieckiej Komisji Mieszanej w stopniu radcy legacyjnego na którym to stanowisku pracował do 1924 roku w ścisłym kontakcie z polskimi członkami tejże komisji — W 1924 roku mianowany został dr v. Moltke radcą ambasady niemieckiej w Konstantynopolu, a w 1928 roku powołany został do centrali berlińskiej na stanowisko naczelnika wydziału wschodniego niemieckiego urzędu spraw zagranicznych — W tym charakterze brał udział w odbytych podczas konferencji w Hadze rokowaniach z delegacją polską, które doprowadziły następnie do zawarcia polsko-niemieckiego traktatu likwidacyjnego.

Dr v. Moltke ożeniony jest z hrab. Yorck, pochodzącą ze znanej śląskiej rodziny szlacheckiej a sam posiada rozległe dobra na Dolnym Śląsku.

ROZMAITOŚCI

94 Lafayette'ów jedzie do Ameryki

Do francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych przybyło pismo z Waszyngtonu, zawierające prośbę o podanie dokładnej listy żyjących potomków markiza de Lafayette, ponieważ Ameryka zamierza zaprosić ich na uroczystości, które będą urządzone w październiku br. ku upamiętnieniu bitwy pod Yorktown: Dnia 19 października 1781 stoczyli amerykańscy rewolucjoniści decydującą i zwycięską bitwę z większą grupą wojsk angielskich — Wówczas to w tej bitwie dużą rolę odegrał markiz de Lafayette, który podobnie jak nasz Kościuszko i Pułaski walczył po stronie Amerykanów. Podobna uroczystość odbyła się już przed 50 laty. Wtedy również zostali zaproszeni wszyscy Lafayette'owie — Markiz Marja Jan Paweł Lafayette miał 19 lat, kiedy wybuchło powstanie przeciwko angielskiemu panowaniu w Ameryce — Porzucił służbę armji francuskiej, gdzie już miał stopień rotmistrza i z gromadą ochotników chciał ruszyć przez ocean: Gdy właśnie miał wsiadać na okręt nadeszła wiadomość, że Amerykanom źle się wiedzie — Przyjaciele odradzali Lafayette'owi zapuszczanie się w tę awanturę a król francuski zabronił mu wyjazdu na skutek interwencji angielskiego ambasadora a nawet wydał rozkaz, gdy Lafayette obstawał przy swoim zamiarze, skonfiskowania okrętu, którym on miał wyjechać z Nordeaux — Potajemnie kazał Lafayette okręt przesunąć do innego portu i w przebraniu wypłynął na morze.

W Ameryce przyjęto go z entuzjazmem — Ruszył natychmiast ze swoim oddziałem na pole walki i okazał niejednokrotnie wielką odwagę; oraz zdolności strategiczne — Wrócił do Francji jako generał-major i został mianowany generalnym komendantem paryskiej gwardji narodowej — Jednak wkrótce popadł w niełaskę radykałów; uciekł do Austrii, gdzie został pojmany i przesiedlony się kilka lat w twierdzy w Ołomuńcu — Po upadku Napoleona powrócił do Francji; gdzie odegrał jeszcze wielką rolę polityczną.

Miał on dwie córki i syna — Potomkowie jednej córki Anastazji są wszyscy Włochami; znajdują się między nimi sekretarz włoskiego poselstwa w Paryżu hr. Perone de San Martino; markiz de Santa Ibano; księżna Pignatelli itd.

Wszystkich Lafayette'ów obecnie mamy 94: Elitę ich stanowi kilkunastu potomków noszących jeszcze do dziś nazwisko Lafayette — Ich seniorami jest prawnuk generała Gaston Sahune — Lafayette oraz markiz Chambrun — Lafayette długoletni poseł do parlamentu francuskiego i towarzyszy Joffre'a podczas jego podróży propagandowej przez Stany Zjednoczone.

Papież przemówi przez radio do całego świata kat.

Uroczyste otwarcie radiostacji Citta del Vatica na nastąpi dziś w czwartek w dziewiątą rocznicę koronacji Piusa 11-go na papieża Ojciec święty wygłosi w dniu tym przemówienie do całego świata katolickiego — Przemówienie to zapoczątkuje cały szereg transmisji radiowych jakie zamierza urządzić stolica apostolska — Ponadto radiostacja watykańska transmitować będzie uroczyste nabożeństwa odbywające się w Bazylice św. Piotra.

Napad bandycki na dwór

Do dworu p. St. Kalksteinowej, właścicielki majątku Rempkovo w powiecie pułtuskim onegdaj w nocy wypchnąwszy strybę w oknie wdarło się 2 zamaskowanych drabów.

Obudzona ze snu p. Kalksteinowa; usłyszawszy szmery w sąsiednim pokoju; zapomocą zainstalowanych dzwonek; zaalarmowała służbę domową; sama zaś uzbroiła się w rewolwer i oczekiwała wejścia złoczyńców do sypialni.

Po chwili dwaj nieznajomi w maskach weszli do sypialni i od progu wystrzelili do stojącej naprzeciw kobiety — Strzał chybił.

Pani Kalksteinowa w obronie własnej odpowie działła również strzałami, raniąc ciężko jednego z bandytów — Na odgłos strzelaniny wpadła do mieszkania służba uzbrojona w karabiny ujęła włamywaczy i osadziła ich w zamknięciu do chwili przybycia policji — Okazało się, że jeden z nich mianowicie ranny, jest notowanym i karanym już kilkakrotnie złodziejem — Jest to St. Porzechowski a kompan jego A. Skwarczyński — Obu włamywaczy osadzono w więzieniu pułtuskim.

Rośliny ogródkowe jako lekarstwa

Coraz częściej słyszy się i czyta o wartości świeżych roślin ogródkowych jako środkach leczniczych — Medycyna nowoczesna coraz częściej sięga po zapomniane środki naturalne jakimi są rośliny — Jeden ze znanych lekarzy angielskich powiedział, że kto posiada choć mały ogródek jest za razem właścicielem naturalnego składu apteczki i szereg doskonałych lekarstw może sam sobie wyprodukować.

I tak: szpinak posiada dosyć znaczną zawartość żelaza, którego właściwość wzmacniająca jest dostatecznie znana.

Jeżeli komu dolegają bóle reumatyczne, ten niechaj nie kupuje żadnych opatentowanych niezawodnych środków, lecz niech raczej próbuje wyleczyć się za pomocą — seleru — Jest to znakomita jaryzyna lecznicza, przeciwdziałająca tworzeniu się zbytnej ilości kwasu moczowego.

Sentencja opiewająca, że jabłko w dom nie puszcza lekarza, już dawno znalazło potwierdzenie ze strony wiedzy medycznej — Kwasy zawarte w jabłku oddziaływiają dodatnio na nerki, nadając ciału sprężystość i wygląd młodzieńczy — Jabłoni w ogrodzie stanowi zatem pierwszorzędną inwestycję zdrowotną — Do jaryzyn leczniczych zalicza się tak że marchew, którą atoli chcąc wykorzystać jej właściwości uzdrawiające, należy jeść w stanie surowym: Marchew jest zarazem środkiem kosmetycznym, gdyż oczyszcza cerę, wypłóciwał włosom przywraca świeży naturalny połysk i paznokciom nadaje różowe zabarwienie, które to szczegóły są niezawodnym dowodem prawidłowego działania organizmu ludzkiego.

Jeżeli po zaopatrzeniu ogródka w szpinak, sałatę; marchew, seler i jabłko, pozostanie jeszcze wolny skrawek ziemi, to zaleca się zasadzić jeszcze chmiel i później wytwarzać zeń sposobem domowym — piwo! Pewna powaga naukowa oświadczyła, że jedynie dzięki warzonemu licznemu po domach swojskiemu piwu, zawiązywać należy fakt iż w miesiącach zimowych kiedy jaryzyn i owoców jest mało, ludność miast angielskich potrafi skutecznie oprzeć się skorbutowi, panującemu w tym czasie zwykle nagminnie.

Za klasztorną furtką

W Chambery zmarła na udar serca przeorysza klasztoru karmelitanek — Przed 20 laty była ona znaną w całej Europie ze swej piękności i bogactwa; kobietą — Ojcem jej był markiz Di Rudini, kilkakrotny premier Włoch — W 17-ym roku wyszła zażam za markiza Carlotti — D'Annunzio szalał dla niej z miłości i opiewał ją w kilku ze swoich poezji — Piękna markiza była zapaloną zwolenniczką sportu i objechała na koniu niemal całą Europę. Szereg tragicznych przeżyć zmienił raptownie jej światowy tryb życia — Wycofała się z życia i poświęciła się dobroczynności — Pieniądze wydane przez nią na ten cel; obliczają na 120 milionów franków — Rozdawszy w ten sposób prawie cały swój majątek, wstąpiła do klasztoru, gdzie została przeoryszą — Na tem stanowisku pracowała zapamiętale, budując kilka klasztorów we Włoszech i we Francji.

Owca za 1 złotego

Gwałtowna zniżka cen wełny na rynku światowym spowodowała w Australji w kraju najwyższej rozwiniętej hodowli owiec, niebywałą zniżkę cen tych stworzeń.

Owca, która przed kilku laty kosztowała 50 — 70 zł kosztuje obecnie zaledwie 1 zł.

Redaktor odpowiedzialny: Bonifacy Chmielewski, Chojnice
Drukiem drukarni „Dziennika Pomorskiego“ w Chojnicach
Władysław, Juliusz Schreiber, Chojnice

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 12. lutego 1931 r.

Lutnia chojnicka przed wieczornicą karnawałową

Prawdziwą atrakcją dobiegającego ku końcowi okresu karnawałowego przygotowuje nam nasza „Lutnia”, która w niedzielę dnia 15 bm o godz 20 w salach p. Engla rocznym zwyczajem urządza wieczornicę karnawałową — Program tej wieczornicy będzie bardzo urozmaicony gdyż składają się nań: występy z pieśniami chórów mieszanego i męskiego, podczas których usłyszymy melodyjne utwory o wysokim artyzmie, przedstawienie w jednym akcie „Na Krakowskim Weselu”; tudzież za bawą taneczna, która obfitować będzie w różne nie spodzianki. Ponieważ „Lutnia” wśród miejscowe go obywatelstwa a także poza miastem zdobyła sobie szacunek i zaufanie, występy jej cieszą się zawsze liczną frekwencją naszych chojniczan i sympatyków z poza miasta — Lecz na przyszłą niedzielę spodziewana jest taka frekwencja, że trzeba się na wet liczyć z brakiem miejsc — Przeto, aby umożliwić sobie nabycie biletu bez natłoku i zapewnić odpowiednio miejsce, można je nabywać wcześniej w Księgarni Dziennika Pomorskiego a w dniu koncertu przy kasie o godzinie 19 na sali

Urząd pocztowy

zawiadamia, że poz 14 taryfy telefonicznej przewiduje **odtelefonowanie nadeszłych telegramów adresatom bez pobierania za to opłaty**: Telegramy takie uważa się za doręczone i przesyła się je przez pocztę jako list zwykły bezpłatnie — Naogół jednak abonenci telefoniczni nie dużo korzystają z tych udogodnień pomimo, że taki sposób doręczenia telegramów jest znacznie dogodniejszy i bez porównania szybsze niż doręczanie przez depeszywych — W powyższy sposób doręcza się zasadniczo telegramy w których podano nr telefonu lub też abonentom, którzy zgłosili pisemne żądanie doręczenia im telegramów przez przemówienie telefonem

Powyższe podaje się do wiadomości z tem, by abonenci chcący korzystać z takiego sposobu doręczenia telegramów złożyli w tut urzędzie pocztowym Rynek odpowiednią deklarację

Posypywanie chodników

podczas ślizgawicy nie odbywa się tak, jak według przepisów odośnych być powinno — Dziś rano przed pewną kamienicą przy ulicy Gdańskiej pewien urzędnik kolejowy na nieposypanym chodniku upadł i poważnie odniósł uszkodzenia ciała, tak iż udać się musiał do lekarza — Właściciele kamienicy w takich razach ponoszą koszt leczenia i diasze następstwa — Tyle ku przestrodze

Z sali sądowej

Przed Sądem Okręgowym w Chojnicach stawali. Cybuliński Franciszek z Tucholi, oskarżony o świadome złożenie fałszywej przysięgi manifestacyjnej Sąd po przeprowadzeniu rozprawy, dla braku dowodów uwolnił oskarżonego od winy i kary — Koszta nałożono na skarb państwa

Glaner Teresa z Legbada oskarżona o świadome złożenie fałszywej przysięgi w sprawie Glaner contra Marks — Sąd dla braku dowodów uwolnił oskarżoną od winy i kary — Koszta ponosi skarb państwa

Lobusch, b redaktor odpowiedzialny „Konitzer Tageblattu” oskarżony o zamieszczenie w tymże dzienniku artykułu jakoby w więzieniu w Brześciu były pluskwy, wszy itp robactwo — Artykuł ten oskarżony powtórzył za innymi gazetami — Sąd po przeprowadzonej rozprawie uznał Lobuscha od odpowiedzialnym za ten artykuł i skazał go na 50 zł grzywny oraz ponoszenie kosztów

Pelner Franciszek z Wądowa pow sepoleński oskarżony o to, iż roku ubiegłego nieprawnie zabrał z woza gosp Tessmera z Sepólna 75 kg jęczmienia i sprzedał go u handlarza zboża — Oskarżony kategorycznie zaprzecza temu, jakoby miał sobie ów jęczmień przywłaszczyć, zeznania świadków jednak idą w tym kierunku, że właśnie Pelner ów jęczmień skradł — To też sąd po naradzie zatwierdził wyrok I instancji na mocy którego Pelner już poprzednio karany za kradzież skazany został na 2 miesiące więzienia oraz ponoszenie kosztów

Gierszewski Franciszek z Kłosnowa, oskarżony o zniewagę w obelżywych słowach p Hapkowej z Kłosnowa oraz zakłócenie miru domowego — Sąd po przeprowadzonej rozprawie wyrok I instancji skazujący Gierszewskiego na 10 dni więzienia uchylił i skazał go na 30 zł grzywny z zamianą na więzienie, licząc 10 zł za jeden dzień — Koszta 3/4 ponosi Gierszewski, 1/4 Hapkowa

Chechła Bronisław z Bysławia oskarżony o to, iż posterunkowemu policji państwowej, chcącemu Chechłę odprowadzić do aresztu gminnego stawiał czynny opór — Sąd uznał Ch Br winnym i wyrok I instancji skazujący Ch na 3 tygodnie więzienia zatwierdził z tą zmianą iż wykonanie kary zawieszono na przeciąg 2 lat Koszta ponosi oskarżony

Brauer Józef z Ciechocina, oskarżony o stawianie czynnego oporu komornikowi sądowemu podczas egzekucji. Sąd po przeprowadzonej rozprawie uchylił wyrok I instancji opiewający na 300 zł grzywny lub 20 dni więzienia i uniewinnił oskarżonego, gdyż tenże nie znał komornika — Koszta ponosi skarb państwa

W Okręgowym Ośrodku W F w Poznaniu

odbędzie się w czasie od 11 III. do 1 IV br skoszrowany kurs dla przodowniczek gier sportowych

Celem kursu jest wyszkolenie instruktorek specjalistek w dziale gier sportowych, przyczem na zakończenie kursu odbędzie się egzamin na sędziów gier sportowych Okr Zw Gier Sport. z siatkówki, hazeny i koszykówki

Warunki przyjęcia na kurs:

Na kurs ten przyjęte być mogą kandydatki z ukńczonym kursem przodownic ćwiczeń cieleśnych, pierwszej części kursu przodownic ćwiczeń cieleśnych, względnie te kandydatki które posiadają praktykę w danej gałęzi sportowej oraz nauczycielki szkół powszechnych

Kandydatki winny odpowiadać następującym warunkom:

- odpowiednie kwalifikacje moralne
- doskonały stan zdrowia i sprawność fizyczną
- Wiek nie niżej 18 lat
- zaświadczenie stwierdzające pracę w: f. na terenie swego stowarzyszenia lub klubu
- zobowiązanie się do dwuletniej pracy instruktorskiej w swem stowarzyszeniu lub klubie

Wyboru kandydatek dokonują stowarzyszenia w. f. i p. w., organizacje sportowe i zrzeszenia społeczne z aprobatą Powiatowych Komitetów W F i P W.

Zakwaterowanie i wyżywienie na kursie bezpłatne z tem, że w pierwszym dniu kursu wpłacają kandydatki jednorazowo jako dopłatę do kosztów wyżywienia 10 złotych

Zgłoszenia kierować do Komendanta Powiatu P W Chojnice (Koszary I B S) do dnia 18 bm, gdzie też zasięgnąć można bliższych informacji

Autonomia Banku Polskiego

Podaliśmy wiadomość zamieszczoną przez Ilustrowany Kurjer Codzienny, jakoby w sferach rządowych powstał projekt zmieniienia statutu Banku Polskiego w ten sposób, że dyrekcja nie byłaby, jak dotychczas wybierana przez Radę Banku Polskiego, lecz mianowana przez rząd

„Polska” donosi w tej sprawie: Wobec doniosłości tej informacji zwróciliśmy się do czynników międzynarodowych w powyższej sprawie

W odpowiedzi oświadczone nam, że w tego rodzaju sprawach decyduje wyłącznie Walne Zgromadzenie akcjonariuszów Banku Polskiego, które odbędzie się w dniu 24 bm. Ze strony rządu zgłoszono wprawdzie parę wniosków, jednakże dotyczą one wyłącznie spraw wewnętrznych mniejszej wagi. Natomiast wniosek, któryby miał wprowadzić wspomnianą inowację zupełnie nie został i nie mógł być zgłoszony. Zmiana tego rodzaju musiałaby być uchwalona przez Walne Zgromadzenie, na którym głos decydujący mają wyłącznie akcjonariusze. Rząd wprawdzie posiada znaczną część akcji drugiej emisji, jednakże akcje te nie dają mu prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu

Nadmiar pszenicy na świecie — 100 milj ctr nadwyżki produkcji

Znany angielski statystyk zbóż Broomhall ogłasza następujące obliczenia co do produkcji pszenicy w świecie całym — Zbiory w Stanach Zjednoczonych oblicza on na 227. 2 milj: centnarów; rezerwy zaś w początkach kampanji — na 59,9 milj: czyli razem 285,6 milj centnarów — Urodzaj w Kanadzie ma wynosić 107,7 i rezerwy — 35,0; razem 142,7 milj centnarów: W Argentynie zbiory stanowią 76,3 i rezerwy — 13,1; razem — 89,4 milj centnarów — Zatem powyższe trzy główne kraje produkcyjne mają dysponować 517,7 milj centnarów — pszenicy — Natomiast zapotrzebowanie rynku wewnętrznego Stanów Zjednoczonych wynosi 222,3 milj centnarów tak; że na kampanję 1930-31 r pozostaje na eksport 65,3 milj centnarów — Kanada będzie posiadała nadwyżkę wywozową 99,2 i Argentyna — 54,5 milj centnarów, czyli dla wszystkich krajów powyższych nadwyżka eksportowa wyniesie 219 milj ctr W Austrii zbiory tegoroczne obliczają się na 58,6 a wraz z rezerwami — na 65,1 milj centnarów, przyczem z tej liczby może być wywiezione zagranicę 41,3 milj centnarów — A więc wszystkie cztery wyżej wymienione kraje będą rozporządzały nadwyżką przeznaczoną na eksport w wysokości 260,3 milj centnarów — Dla Rosji Sowieckiej oblicza Broomhall przypuszczalną nadwyżkę eksportową na 23,9 milj centnarów

Dla krajów nadduńskich nadwyżka eksportowa ma wynosić około 15 milj centnarów tak, że nadwyżka pszenicy w całym świecie mogącą być wywieziona na rynki międzynarodowe ma stanowić 300 milj centnarów — Natomiast zapotrzebowanie importowe krajów konsumujących nie osiąga nawet 200 milj centnarów

Nowa metoda leczenia żyłaków.

Wobec wrzodów żyłakowych na nogach, medycyna była dotychczas prawie bezradna. Wrzodom żyłakowym podpadają przeważnie kobiety po porodach i jest to ich wielką plagą przez całe życie. Wrzód taki, rozszerzający się z miesiąca na miesiąc, nie poddaje się prawie żadnemu leczeniu. Sławny chirurg prof Thiersch, wpadł na myśl transplantacji naskórki, wyciętej z innej części ciała i przeniesienia na ranę żyłakową, lecz

i ta metoda, chociaż próbowana na całym świecie w klinikach, nie dała pozytywnych rezultatów. Nasz rodak, dr Tańka z Szamotuł, wpadł na myśl metody leczenia, która uwieńczona została dobrym rezultatem. Chora bierze codziennie nożną kąpiel ciepłą, z roztworu normalnie fioletowego z nadmanganu potasu (kali hypermanganicum). Kąpiel trwa od pół do jednej godziny Po kąpeli osusza się ostrożnie i dokładnie ranę czystą hygroskopijną watą, poczem smaruje się oczyszczone miejsce pastą Lassara. Już po kilku tygodniach mamy znaczne polepszenie, rana się zaciąga, wypełnia tkankę granulacyjną aż w końcu po dłuższym czasie goi się w zupełności

! Nie wolno przyjmować nowych urzędników

Ze względu na konieczność ograniczania do minimalnych rozmiarów wydatków, osobowych w administracji państwowej, urzędy państwowe nie mają obecnie prawa przyjmowania nowych urzędników na miejsca opróżnione przez ustąpienie, przeniesienie w stan spoczynku, względnie śmierć funkcjonariuszów państwowych. Obowiązki po tych urzędnikach wykonać musi dany urząd przy pomocy zespołu urzędników, którzy są w urzędzie zatrudnieni

Przyjęcie nowego kandydata do służby państwowej uzależnione jest od każdorazowej zgody Prezydium Ministrów

Powiat

Z jarmarku

Czersk, powiat chojnicki — Z powodu zimna i złej komunikacji spowodowanej zaspami śnieżnymi na drogach wtorkowy jarmark nie cieszył się wielkim powodzeniem — Konie spędzono minimalną ilość — Większy ruch panował na jarmarku kramnym ale i tu wskutek braku gotówki nie robiono większych interesów chociaż dużo było zwiedzających

Krwawa bójka

Ostrowite pod Czerskiem — Na zabawie, która się onegdaj odbyła w tut miejscowości doszło między mieszkańcami gmin Mosne i Kurcze do krwawej bójki — Bito się gumowymi wężami nożami i łaskami — Na polu walki pozostało 10 ciężko rannych

Z Diecezji

Jego Eksceleńca Najdostojniejszy Ks Biskup Stanisław Wójciech wyjechał w niedzielę dnia 8 bm do Krynicy

Samobójstwo podejrzanego o szpiegostwo.

Adwokat i notariusz Jan Werner z Tczewa sprze niewierzył na szkodę właściciela majątku Gorzel-dzieja 20,000 zł, Próba ucieczki z Gdańska do Niemiec nie udała się i notariusz Werner przyaresztowany został na punkcie kontrolnym w Małym Kacku, w chwili gdy usiłował przekroczyć granicę polsko - niemiecką. Adwokat Werner w chwili arestowania wyjął rewolwer i zastrzelił się Istnieją poszlaki iż denat zajmował się również szpiegostwem

RUCH w TOWARZYSTWACH

Lutnia — Dziś, w czwartek lekcja śpiewu dla chóru męskiego o godzinie 20 w szkole — Komplet komieczny

W piątek lekcja dla chóru mieszanego Dyrygent Ochotnicza Straż Pożarna; W czwartek odbędzie się o godzinie 7 wiecz zebranie w Konsumie

Kurkowe Bractwo Strzeleckie — W czwartek dnia 12 bm o godzinie 19 odbędzie się w Strzelnicy nadzwyczajne walne zebranie z bardzo ważnym porządkiem obrad, między innymi także wybór nowego zarządu — Obecność wszystkich członków konieczna Zarząd

Klub Mandolinistów Lira przy K P W w Chojnicach — W czwartek dnia 12 bm o godzinie 7-ej wieczorem odbędą się ćwiczenia mandolinistów w byłym konsumie kolejowym — Uprasza się o punktualne przybycie wszystkich członków Dyrygent

Baczność druchny S M P I W piątek dnia 13 lu tego o godzinie 8 wieczorem odbędzie się zebranie plenarne — Najuprzejmiej zaprasza druchny i sympatyków Sprawie służ! Zarząd

Zebranie Oddziału Z K P odbędzie się w piątek dnia 13 bm o godzinie 20 w lokalu p Jażdżewskiego Na porządku dziennym różne sprawy społeczno — organizacyjne będące częściowo przedmiotem obrad na poprzednim zebraniu oraz sprawy legitymacji dla tego uprasza się członków o liczne przybycie Zarząd Oddziału Z K P

W niedzielę dnia 15 lutego o godzinie 16 na sali Hotelu Centralnego odbędzie się plenarne zebranie Tow Ludowego pod op św Antoniego na które szan członków uprzejmie się zaprasza Zarząd

Tow Pszczelnicze w Chojnicach — W niedzielę dnia 15 bm odbędzie się o godzinie 2 po południu zebranie miesięczne w lokalu p Jażdżewskiego plac św Jerzego na które szan członk. zaprasza Zarząd

Baczność Powstańcy i Wojacy Chojnice — Nadzwyczajne Walne zebranie odbędzie się w środę dnia 18 lutego br o godzinie 8 wieczorem w lokalu pana Seydy Na porządku obrad przyjęcie uchwały co do zapomogi pogrzebowej — O ile na powyższą godzinę nie stawi się statutem przewidziana ilość członków, natenczas po 15 minutach odbędzie się drugie walne zebranie, które będzie uprawniające do powzięcia prawomocnych uchwał bez względu na obecną ilość członków — Pożatem wykład p majora Niebarkę Wolność! Zarząd

PRZECZYTAĆ

PRZECZYTAĆ

Pozostałe zapasy konfekcji męskiej i dziecięcej sprzedaje bez względu na własny koszt, po cenach dotąd niebywałych!

Proszę się przekonać!

Proszę się przekonać!

Ubranka chłopięce
dawniej do 11.00 zł. teraz zł. **4.50**

Ubranka chłopięce
dawniej do 15.00 zł. teraz zł. **6.50**

Ubranka chłopięce
dawniej do 18.00 zł. teraz zł. **8.00**

Ubranka chłopięce
dawniej do 21.00 zł. teraz zł. **9.50**

Ubranka chłopięce
dawniej do 25.00 zł. teraz zł. **12.50**

Jupa sukienka
na barchanie dla chłopców teraz zł. **5.00**

Jupa sukienka
na barchanie dla chłopców teraz zł. **8.90**

Jupa sukienka
na barchanie dla chłopców teraz zł. **12.50**

Jupa sukienka
męska dobre wykonanie teraz zł. **16.50**

Ulstry męskie
angielskie z paskiem za bezcen zł. **24.00**

Ulstry męskie ang.
z paskiem, lepsze gatunki teraz zł. **29.00**

Palto czarne z kołn.
aks. na podszewce teraz zł. **39.00**

Ubranie granatowe
męskie dobre wykon. teraz zł. **27.50**

Ubranie męskie ang.
z dobrych materiałów teraz zł. **34.50**

Ubrania lepsze ang.
i granatowe po zł. 75,00, 65, 55, **45.00**

Męskie palta starsze fasony
za bezcen po zł. **13.50**

Niebywałe ceny!

Męskie palta starsze fasony
za bezcen po zł. **18.50**

Proszę łask. zwrócić uwagę na okna wystawne.

Proszę łask. zwrócić uwagę na okna wystawne.

Telef. **48** **Juljusz Schreiber - Chojnice** Rynek **17**

3. O. J. 467/30.

Publiczne doreczenie.

W sprawie 1) właściciela drogerji Józefa Ostrowskiego 2) mistrza rzeźnickiego Pawła Grzeczy obu w Czersku, p o w o d ó w, zastąpionych przez pełnomocnika procesowego adwokata Z. Syskiego w Czersku,

przeciwno 1). Franciszkowi Nelke, 2). Narcyzowi Nelke, obu dawniej w Czersku, obecnie pozwany ad 1. w Berlinie, Eichendorffer-Strasse 17, a pozwany ad 2). obecnie nieznanego miejsca pobytu, p o z w a n y m,

1). Powodowie wnieśli skargę z wnioskiem na zasądzenie pozwanych, jako spadkobierców śp. Rozalji Reszke, na udzielenie zgody na powzdanie powodom nieruchomości Czersk karta 275 oraz na udzielenie zezwolenia na ujawnienie powodów, jako właścicieli w księdze gruntowej tej nieruchomości.

2). Koszta sporu ponoszą pozwani.

3). Wyrok jest tymczasowo wykonalny ewentl. za kaucją.

Powodowie pozywają pozwanego ad 2). do ustnej rozprawy spornej przed Sądem Okręgowym w Chojnicach pokój L. 55 na termin **w dniu 25 kwietnia 1931 roku przed południem o godz. 9-tej** wywołując go równocześnie do wyznaczenia swego rzecznika dopuszczonego przed wymienionym Sądem.

W celu publicznego doreczenia, ogłasza się niniejszy wyciąg ze skargi.

Chojnice, dnia 9 lutego 1931 roku.

Sąd Okręgowy.

Główny Cennik
Nasion r. 1931

już wyszedł. — Wysyła na żądanie

Hurtowny Skład Nasion
EMIL PREEGE
Kraków — Lubicz 36 - 38.

Oberża Gierszewski w Charzykowie

Do wycieczek familijnych towarzyskich saniami, poleca się

Jan Gierszewski
Charzykowo
Kawa, paczki Tel. 228

Dnia 17. lutego 31.
o godz. 10-tej przed poł. odbędzie się przed Sądem Grodzkim w Chojnicach pokój nr. 11.

subhasta
nieruchomości
Małe Chelmy
karta 83.

własność stanowiącej Władysława Januszeńskiego I. w Antoniewie, co zainteresowanym podaje się do wiadomości.

Fa Bracia Pichert
Chojnice.

Biomalz

naturalny środek odżywczy dla osób starszych i dzieci

Drogerja
Br. Hubert, właśc. J. Hubert
Chojnice, Gdańska 18

Zaraz oddam bardzo czujnego i ostrego

psa
suka - wilk tresow.
Semrau,
kupiec, Strzelecka 1.

Skarbonka

Skarbonka powinna znajdować się w każdym domu, gdyż jest ona ważnym i bardzo pomocnym czynnikiem dla rodziców przy wychowaniu swych dzieci. Darowanie dziecku dla jego skarbonki parę groszy sprawia mu radość i przyjemność, a zachęczone jeszcze przykładem oszczędności rodziców, pobudza je już w samej młodości do zmysłu oszczędnościowego.

Skarbonki domowe wypożycza bezpłatnie

Miejska
Komunalna Kasa Oszczędności
w Chojnicach.

Ekspedycja samochodami i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen
Chojnice, u. Dworcowa 7.
Tel. 6.

Kalendarze Marjańskie
na rok 1931 poleca
Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

Przetarg przymusowy

W piątek dnia 13. II. 31 r. o godz. 11-tej sprzedam w Chojnicach największą dającą za gotówkę:

150 butel. likieru.
Zbiórka licytantów w moim biurze.

Szeleziński
kom. sądowy. 29.

Oberża Gierszewskiego w Charzykowie

urządza
w niedzielę dn 15 bm.

zabawę
taneczną

na którą zaprasza
Gospodarz.
Początek o godz. 7-mej.

Dziennie
świeżo wędzone:
Morenki,
Bytlingi,
Szproty

oraz
sery deserowe
poleca
K. Domański,
Człuchowska 7.

Plecaki

poleca
Księgarnia
Dzlen. Pomorskiego.

Dziewczyna

do wszelkich przedmiotowych może się zaraz zgłosić.

Musolfowa
Dworcowa 9 II p.

Na przyjęcia i bale
Ludwig Rasch wierzchnie koszule, kołnierzyki, krawaty, skarpetki, portfele i chusteczki do nosa.
Chojnice

Damskie kołnierzyki — kwiaty balowe, rękawiczki — torebki i pończoszki damskie („Elra“) po 7 zł.